

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 11

92. ÅRGANG

24. MAI

1980

**I dag på apostolisk vis . . .
Biskop Wember in memoriam
Legdominikanerne holder seminar
Norsk kirke i går og i dag
Lutheranere skal passe seg!**

I dag på apostolisk vis...

Ved Svend Aage Rasmussen

Det er prestemangel i Den katolske kirke i Norge i dag. Derfor er det dobbelt gledelig, når man en sjelden gang opplever en presteordinasjon på våre breddegrader.

St. Dominikus' kirke var fylt til siste plass da den festlige proseksjon av geistlige vandret opp gjennom kirken. Et markant innslag var naturligvis de mange dominikanerbrødre fra inn- og utland med provinsialforstanderen fra Paris i spissen. Man merket seg ennvidere blant mange andre *mgr. Helmuth Holzapfel*, Würzburg, *fr. Gregoire* fra København samt naturligvis hele vår hjemlige dominikanerkoloni med prioren *fr. Per Bjørn Halvorsen* i spissen.

Ordinanten *cand. teol. Kjell Arild Pollestad* fungerte som diakon for i særlig grad å understreke overgangen fra det ene trinn på den geistlige vei til det annet.

Ved en ordinasjonsgudstjeneste kommer man i levende kontakt med hele den kirkelige tradisjon og man likefrem fornemmer en atmosfære og et handlingsmønster som om man direkte er omsatt til bibelsk tid. Ordet lyder, sangen med tekstene direkte hentet fra Davidsalmene fyller rommet og man forstår at her befinner man seg på Skriftens grunn. Her er Kristi menighet samlet omkring en mann som har lovet Gud å gi hele sitt liv til hans tjeneste. Her konfronteres man direkte med biskopens spørsmål til ordinanten, med den felles håndpåleggelse og prestenes kollegialitet.

Biskop J. W. Gran ledet den hellige handling assistert av *fr. Halvorsen* som også holdt prekenen. *Fr. Pollestad* feiret deretter i konselebrasjon med biskopen og flere prester den hellige messe.

I sin preken kom *fr. Halvorsen* bl.a. inn på prestens oppgave som trosvitne som en av hans vesentligste funksjoner i den kristne kirke. Han understreket kirkens apostoliske arv og grunnvoll og pekte på at kirken er apostolisk, for det første fordi den er samfunnet av dem som har tatt imot apostlenes vitnesbyrd, ikke for-

di de ved selvsyn har sett den oppstandne, men fordi de har trodd det apostoliske vitnesbyrd om den oppstandne frelser. Og for det annet fordi Jesus utsendte sine apostler til å preke evangeliet:

«Hele kirken er utsendt for på alle steder og til alle tider å bringe videre det apostoliske vitnesbyrd om at Kristus er sannelig oppstanden.»

Fr. Halvorsen kom videre inn på presten og hans oppgave som tjener for menneskene og den kristne menighet, og nevnte så at ingen kan ta seg selv den rett å kalle seg selv til prestatjeneste i kirken likesom heller ingen har noe krav på en slik kallelse. Her er det Den hellige ånd arbeider og også med det skrøpelige menneske som har sagt ja til sitt kall. Prestekallet blir derfor et arbeide i troen og tilliten til forsynet i erkjennelse av at den som utfører dette vanskelige arbeide ikke på noen måte er en superkristen.

Ja, det lover jeg!

Biskop Gran utførte så den sakramentale innvielse av diakon Kjell Arild Pollestad til prest i Den romersk katolske kirke, en handling som er en hel og fullstendig følge av hele den historiske prosess som har sin opprinnelse i Kristi utsendelse av de første tolv apostler.

Etter ordinasjonsgudstjenesten møttes den nyviglede presten med menigheten ved en liten sammenkomst i dominikanernes kloster. St. Olav hadde en liten samtale med ham etterpå. Vi spurte bl.a.:

— Hva får en ung nordmann til å bli prest i en orden?

— *Dengang jeg var en ung nordmann tenkte jeg i grunnen ikke så meget på å bli prest som på å bli dominikaner. Jeg visste selvsagt at de fleste dominikanere før eller siden blir prester, men da jeg valgte å tre inn i ordenen var det selve klosterlivet som var det avgjørende. Som luthersk teologistudent fikk jeg hybel her i vårt kloster, og dominikanernes fellesliv tiltalte meg med det samme. Ved å bo her fikk jeg dessuten etter hvert et ganske godt kjennskap til ordenens rike teologiske og åndelige tradisjon, og det falt derfor naturligt å velge dominikanerne da jeg som katolikk søkte et liv i Kirkens tjeneste. Gjennom studier og utlendighet ble jeg så gradvis forberedt på at denne tjeneste skulle være en prestatjeneste.*

— Hvordan er studieopplegget i dominikanerordenen?

— I denne pluralismens tid varierer det sterkt fra provins til provins, og man tar dessuten i langt høyere grad enn før hensyn til individuelle forskjeller og ønsker. Målet er å gi den enkelte mulighet til å utvikle maksimalt sine evner og anlegg. Dog finnes det en viss struktur som respekteres overallt: Etter et års prøvetid (novisiatet) følger minst et par år med filosofiske studier, hvor det samtidig gis innføring i Den hellige skrift og andre teologiske disipliner. De som har en universitetseksamen før de trer inn i ordenen får ofte bruke denne tiden til å arbeide videre med problemer som opptar dem. For alle gjelder det at de i løpet av disse første årene bør sette seg inn i de klassiske språk, latin og

En frukt av vintreet og av menneskers arbeide.

gresk, dersom de ikke kan dem fra før, og så langt tiden tillater også i ett eller to av de moderne verdensspråk. Etter denne forberedelsestiden følger så det egentlige teologistudium, som varer tre-fire år og avsluttes med licentiatgraden. Men det som kjennetegner dominikanernes studieopplegg er at vekten legges på å gjøre brødrene skikket til å studere hele livet. Man forsøker derfor allerede fra begynnelsen å gå direkte til kildene, og den personlige veiledning spiller en stor rolle. Derimot finnes det ikke noe fast pensum, og det brukes ikke faste lærebøker. Hver student må lære seg å benytte biblioteket, og selv finne frem til det stoff han trenger for å løse et problem. Generelt kan det sies at den som ikke er glad i bøker ikke bør tenke på å bli dominikaner.

Etter den teologiske lisens får studentene så to år til å spesialisere seg på et felt som interesserer dem. Selv er jeg blitt sendt til Roma for å studere orientalske språk ved det pavelige bibelinstitutt. Hensikten med studiet er å gjøre meg skikket til å arbeide med de orientalske kirkefedre, som foreløpig er lite kjent i Vesten. For tiden studerer jeg syrisk, koptisk og georgisk — hos jesuittene!

— *Hvordan kan man forene de akademiske studier med forkynnelsen av Evangeliet?*

— Det er ingen motsetning mellom de to, men heller ingen nødvendig sammenheng. Jeg tror det er fullt mulig å forkynne Evangeliet uten å ha studert i det hele tatt. Se bare på apostlene! Men for dem som så å si har forkynnelsen som yrke er nok studier nødvendige, særlig i vårt kompliserte samfunn. Det må derimot understrekes at ingen blir predikant av å studere, og det hender rett som det er at fremragende teologer er elendige

forkynnere. En altfor ensidig konsentrasjon om den rent akademiske side av teologien kan skape det som Garborg kalte «turre, gamalkloke karar som korkje kan tru eller elska». Predikanten er mer i slekt med kunstneren enn med vitenskapsmannen: det er ikke nok å ha kunnskap og teknikk, for til syvende og sist kommer det hele an på om der er en tro som stråler og overbeviser og et hjerte som elsker, og som ikke er fremmed for menneskenes mange lidelser. Men dette kan ingen lese seg til. Her må bonnen og livet selv være læremester.

— *Hvordan føles det så å bli prest?*

— Jeg hørte engang en fransk seminarist si at han allerede lenge for prestevielsen følte seg som prest. Jeg siterer dette meningsløse utsagn bare for å antyde at spørsmålet om egne følelser og opplevelser egentlig har lite å gjøre med selve saken. Prestevielsen er et sakramente, og det virker helt uavhengig av hva man selv føler eller fatter, akkurat som et lite barn i dåpen blir Guds barn mens det selv kanskje bare tenker på å få tak i sin egen tommeltott. De troende betrakter meg nå som prest fordi de vet at biskopen har ordinert meg, og fordi de tror, som en del av den katolske tro, at biskopen har apostolisk fullmakt til å gjøre dette. Også for meg er det en trossak, og ikke et spørsmål om følelser, at jeg nå er prest og kan forrette sakramentene. Det er sannsynlig at jeg etter en tid også vil begynne å føle meg som prest, slik at det å være prest blir et grunnleggende trekk i min egen identitet, men foreløpig føles det nokså besynderlig å stå ved alteret og feire messen. Jeg kan liksom ikke helt tro at det er meg. Merkelig føles også all den tillit og aktelse, omsorg og overbærenhet som de troende viser meg. Men kan-

(Forts. neste side)

Vi er jo så like!

Prest på Melchisedech's vis.

Aldeles mot sedvane reiste jeg til St. Svithuns kirke i Stavanger. Normalt skulle jeg ha vært i min egen sognekirke. En hovedgrunn til unntaket var at jeg gjerne ville høre den nylig ordinerte pater Kjell Arild Pollestad. Det er ikke hver dag at det ordineres en katolsk prest fra min landsdel.

Her er noen glimt av det jeg opplevde.

En halv time før tiden strømmet folk inn og kirken ble stuvende full av mennesker som mumlet lavmælt på så mange språk, noen av kirkegjengerne tydelig like usikre som jeg. Min strategi var å fare varsomt frem for ikke å støte noen, men samtidig å holde fast på min statskirketradisjon. Jeg regnet med at jeg var velkommen selv om jeg ikke gjorde knefall og korstegn slik som dere katolikker. Pussig nok var det noen utlendinger som lot til å holde nøye øye med hvordan jeg gjorde tingene — og i god tro kopierte mine reformerte bevegelser!

Ved hjelp av en dyktig nonne i midtgangen ble så mange som mulig anvist plass. Det imponerte meg at hun kunne ordne opp så energisk uten å lage støy eller forstyrre. Og vi ble sittende trangt og godt. Men mine observante utlendinger fra den andre

siden av kloden skjønte trolig ikke et ord av Pollestads utmerkede preken, og fant å kunne nytte tiden til noe bedre enn å lytte. Det så ut som de bad lenge og inderlig i steden. Det var sikkert riktig.

Men jeg så også dem som skjønte ordene, og likevel ikke hørte hele tiden. Det var noe allmenmenneskelig kjent ved den snikende uoppmerksomhet. Ja selv sangen hadde sine små ufullkomphetener — presist som hjemme. Og jeg så de samme strålende barneansikter som hvert øyeblikk truer med skøyestreker bakom alvoret. Man er i godt selskap.

Godt styrket av denne medmenneskelighet våget jeg etter gudstjenesten det utrolige — kirkekaffen. Ikke et ansikt kjente jeg. Den unge pater samlet mye folk der også. Og hyggelig var det å treffe nye venner. Vi har jo så mye felles både i gudstjenesten og i fellesskapet ellers.

Men vi sløser med ressursene — de åndelige. La gå med at vi seiler i hvert vårt kirkeskip, men vi kan da lære mye om navigasjon av hverandre. Og vi er da historisk til de grader i slekt fordi om vi utformer våre symboler noe forskjellig.

Takk for en hyggelig søndag!

Svein Atland

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

**Katolsk
kristendom
er
kulturell
kristendom**

I dag på apostolisk . . .

(Forts. fra side 3)

skje er det nettopp denne holdningen fra de troendes side som vil hjelpe meg til litt etter litt å føle meg hjemme i min nye tjeneste.

— Hva har du i særlig grad tenkt å kaste deg over som prest?

— *Jeg har ikke tenkt å kaste meg over noe som helst, men søke å gjøre det Kirken til enhver tid venter av meg. Jeg vil forsøke å unngå å bli en travel prest. I en tid hvor ingen lenger har tid, skulle kanskje presten være en som alltid har tid — jeg tenker på tid til å lytte, tid til å forsøke å forstå. Men til dette vil vel mine erfarne brødre riste oppgitt på hodet og se ungdommelig idealisme. Og skal jeg dømme etter mine tre første dager som prest, vil de få rett. Klosteret er fullt av utenlandske medbrødre som er kommet til ordinasjonen, og jeg har fått svært liten tid til å ta meg av dem. Prekenforberedelser og andre plikter har tatt nesten all min tid, og slik blir det vel i fremtiden også. Noen prosjekter her jeg derfor ikke. Det som teller er å kunne hjelpe mennesker inn i påskegleden.*

REDAKSJONELT:

VOR FRUE TIL ÆRE

*Hil deg dronning, miskunns mor, du vårt liv, vår glede,
vårt håp vær hilset.*

*Til deg roper vi Evas landflyktige barn, til deg sukker
vi med sorg og gråt i denne tåredal.*

*Å du vår forbeder se med dine barmhjertige øyne ned til oss,
og etter denne vår utlendighets tid, vis oss Jesus,
ditt livs velsignede frukt, du milde, du kjærlige, du blide
jomfru Maria.*

Be for oss Guds hellige mor, at vi må bli verdige til Kristi løfter.

**Vatikanradioens sendinger på
Norsk/dansk høres hver mandag
kl. 20.15 norsk tid.
Obs! Sommertid.**

Er det en god og aktiv katolsk familie som kunne tenke seg å ha en utvekslings-elev boende hos seg i ett skole-år? YFU (Youth For Understanding) i Norge har fått en søknad fra en amerikansk jente som ønsker å bo hos en aktiv katolsk familie. For ytterligere informasjon kan man kontakte: YFU-Norge, Jakob Aalls gate 47, Oslo 3. Tlf. (02) 69 15 22.

Biskop Wember er død

Uten forvarsel eller spesielle sykdomstegn sovnet Biskop Johannes Wember stille inn natt til søndag 4. mai. Slik, som i fredelig søvn, ble han funnet neste morgen. Bare elleve dager senere skulle han ha feiret sitt 25-års bispejubiléum og hadde gledet seg til det.

Med ham er den siste av den «gamle garde» av katolske biskoper i Norge gått bort.

Johannes Wember var født i Dortmund i Tyskland i november 1900 og ville således i år ha fylt 80 år. Fra han kom til Norge i 1938, altså kort før siste krig, til han foretok sin siste embets-handling, som var innvielsen av den nye Kristus-Konge kirken i Narvik sommeren 1976, levde og åndet Johannes Wember for kirken i Norge, spesielt selvsagt for Kirken i Nord-Norge hvis første biskop han ble. Overgangen fra Apostolisk Prefektur til Vikariat ble ham

anbetrodd just i mai måned 1955. Da Den Nordiske Bispekonferanse ble opprettet i 1960, ble Biskop Wember dens første vise-formann, på tross av at kirkedistriktet han ledet var det minst folkerike. Med oppnådde 75 år innlevte han lojalt og i henhold til Vatikan-konsilets retningslinjer sin avskjedsansøking og flyttet så tilbake til sitt fødeland, noe som jeg vet kostet ham meget. For han var ikke bare norsk statsborger — en ære som var blitt ham tildelt av Kong Haakon etter frigjøringen på grunn av hans store innsats for Norge under krigsårene — men også en mann som elsket sitt nye fedreland med oppriktig entusiasme.

Alene av diskresjon valgte han å trekke seg tilbake etter endt innsats her og vil lenge bli minnet både av dem som kjente ham, og det var utrolig mange, og av dem som skal skrive Den katolske kirkes historie i Norge i etterreformatorisk tid.

Sine siste leveår tilbragte Biskop Wember i Bad Lautenberg i bispedømmet Hildesheim.

Begravelsen fant sted fredag 9. mai fra sognekirken i Betzdorf-Bruche.

Jeg lyser fred over hans minne.

Oslo, 6. mai 1980.

+ John W. Gran
Biskop

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

En uredd hyrde og en god ordensmann

Som det tidligere er meddelt er biskop Wember avgått ved døden den 4. mai. Det kan sikkert rolig påstås at med Johannes Wember er et meget aktivt menneske, en god kirkens hyrde og en dyktig ordensmann gått bort. At han var et aktivt menneske bevises tydelig ut fra at han skjønt 76 år gammel hadde trukket seg fra stillingen som biskop i Nord-Norge og nå tilsynelatende skulle til å nyte et behagelig otium hjemme i Tyskland, simpelthen fortsatte sin gjerning på mer eller mindre «free lance basis». Han reiste rundt til adskillige av de menighetene som den lokale biskop ikke kunne nå, fermet, representerte, visiterte og hjalp i det hele tatt til der, hvor han så en mulighet for det.

Dette viser i seg selv at han også var en god hyrde. Tro mot sitt kall som prest og biskop i Den romersk katolske kirke, hvor den enn måtte være representert. Dette fremgikk også tydelig gjennom de mange år han oppholdt seg og arbeidet i Nord-Norge.

Etter å ha blitt prestevigslet den 8. august 1926, 26 år gammel, virket han i noen år i sitt hjemland. En ting sto dog klart for Johannes Wember. Ondskaper og dumheten satt i system og solgt som billig politisk propaganda kan aldri forenes med det å være et oppriktig og strevsomt menneske. Det måtte derfor komme til åpen konflikt mellom pater Wember og de nasjonal-sosialistiske myndigheter, hvilket resulterte i et fengselsopphold.

For ikke å sette sin orden og sin kirke i miskreditt besluttet han derfor med sine foresattes samtykke å forlate Tyskland, hvilket ikke foregikk uten dramatik, idet han måtte

flykte over grensen til Nederland.

Allerede høsten 1931 hadde Den hellige families kongregasjon begynt å arbeide i Norge under ledelse av prefekt Johannes Starke. Nord-Norge var i 1930 blitt ett av de tre apostoliske områder med selvstendig stilling som kirkedistrikt under ledelse av en kirkelig prefekt. Dette medførte bl.a. at alle sekularprester i dette distrikt ble skiftet ut med medlemmer av Den hellige families kongregasjon. Dette ordenssamfunn har i særlig grad forstått sitt ansvar som representant for Den katolske kirke i Nord, et ansvar som ikke minst pater Wember fikk leilighet til å understreke både som prefekt og som senere biskop.

Johannes Wember kom til Tromsø den 3. oktober 1938. — Allerede året etter ble han utnevnt til pater Starkes etterfølger, idet denne av ordensens generalforsleder hadde blitt utnevnt til lektor ved en av Den hellige families skoler i Brasilia.

At denne stilling krevde sin mann på bakgrunn av en tid med store målsetninger på mange områder, både av politisk og religiøs natur, kan man med letthet sette seg inn i ved bare et kort historisk tilbakeblikk. At det nettopp var den riktige mann på den rette plass som kirken hadde fått her kunne enhver se på den måte han styrte sitt skip. Da besettelse og krig i særlig grad kom til å berøre hans område og han som både tysker og fanatisk anti-nazist satt i klemme, viste hans uredde opptreden og hans prestelige verdighet at det som måtte være det primære for ham i hans situasjon var trass i tysk statsborgerskap en kamp for menneskelig rett. Det var sannhet kontra løgn og vold!

Det var derfor ikke alene en heder til Johannes Wember personlig at det

når det kom på tale å utnevne en biskop i Nord-Norge ble pekt på ham. Det var mannen som hadde vist at han var tilliten verdig.

Biskop Wember er nå død. Men det vil sikkert være mange katolikker og andre som med stor takknemlighet tenker på hans virke i det høye Nord.

REQUIESCAT IN PACE.

Svend Aage Rasmussen

**Det er i år 950 år siden slaget
sto på Stiklestad.**

**Skandinaviske kristne drar
derfor på pilegrimsferd.**

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

Norsk kirke i går og i dag

Einar Molland: Norges kirkehistorie i det 19. århundre. 2. bd. Gyldendal Norsk Forlag 1979.

I Grunnlovens § 2 forekommer uttrykket «Statens offentlige Religion». Bak denne betegnelse skjuler seg den kirke i Norge som selv kaller seg Den norske kirke. Men i hvilken grad er denne «offentlige religion» virkelig kirke i tradisjonell kristen forstand? Svaret vil avhenge av hva som forstås med ordet «kirke». I løpet av den tid som er gått siden Grunnloven ble til i 1814 har det i kirkelige kretser pågått en stadig strid om den rette forståelse av kirkens vesen og dens plass og betydning i det norske folk. Om dette kan det nå leses i et monumentalt verk som nettopp er utkommet, avdøde professor Einar Mollands «Norges kirkehistorie i det 19. århundre». Det er i seg selv en kirkehistorisk begivenhet at vi har fått dette verk på et tidspunkt da spørsmålet om kirkens sanne vesen som trossamfunn står på dagsordenen. I nær fremtid vil regjeringen fremlegge en melding til Stortinget om den norske kirkes stilling i forhold til den norske stat. Da vil vi få nærmere klarlagt hva som i dag menes med «statens offentlige religion». Da er det viktig å ha kjennskap til den historiske bakgrunn for den kirkelige situasjon vi i dag står oppe i. Det er hva vi får i Mollands utsyn over Norges kirkehistorie fra 1814 og frem til begynnelsen av vårt århundre, nærmere bestemt til Menighetsfakultetets opprettelse i 1908, da den institusjonelle ramme for det 20. århundres kirkeliv ble fastlagt.

Det er spennende lesning å følge Mollands lærde og grundige fremstilling av begivenheter og brytninger i norsk kirkeliv gjennom det siste århundre. Men det er også ofte forstemmende lesning. Vi lærer en kirke å kjenne som synes å være i villrede med seg selv og sin egen identitet

som Kristi kirke i Norge. De sterke indre spenninger i Den norske kirke kommer klart for dagen i de motstridende strømninger og brytninger som preger hele det 19. århundres kirkeliv.

Molland begynner sin fremstilling med årstallet 1814. Han knytter ikke forbindelsen bakover til den kirkehistorie som er gått forut. Det var da heller ikke hans oppgave. Men denne mangel på sammenheng med Norges kirke i tidligere århundrer hindrer til en viss grad det helhetssyn på norsk kirkehistorie som er nødvendig for å forstå brytningene i det 19. århundre og i dag. Ikke minst er det viktig å forstå hva som skjedde i 1537, for å kunne vurdere det som skjer i dag. Den kirke som Grunnlovens fedre sto overfor i 1814 blir vanligvis forstått som den lutherske kirke vi fikk i 1537, og som senere ble det opplyste eneveldes kirke i Danmark. Det er et spørsmål om ikke dette er et feilsyn som hindrer en rett forståelse av dagens norske kirkesituasjon. Den er bestemt av at det var i året 1030, og ikke 1537 at Den norske kirke ble til. Den har derfor såvel en katolsk som en luthersk arv å forvalte. I 1537 overtok den dansk-norske stat, ved et politisk påbud fra København, den ytre administrasjon av Norges kirke. Det er opprinnelsen til den statsstyrte kirke vi har i dag. Innenfor dens ramme

har kristentroen levet videre i folket.

Det som da skjer i det 19. århundre er fremkomsten av en stadig sterkere konflikt mellom statens embetsmannskirke, og de religiøst aktive kretser i kirken. Denne situasjon ble skapt gjennom Hans Nielsen Hauges innsats. Den religiøse vekkelse Hauge fremkalte i store kretser av folket, førte til en nye kirkebevissthet som ikke lenger kjente seg hjemme i den offisielle statskirkeramme. Etter Hauge tar legfolket stadig mer hånd om det religiøse liv i folket. Store frivillige organisasjoner fremstår i løpet av det 19. århundre, der et rikt kristenliv kommer til utfoldelse såvel innenfor landets grenser, som ved en stor misjonsinnsats i andre verdensdeler. I 1850-årene får denne vekkelseskristendom innpass også i selve kirken gjennom den åndelige bevegelse som knytter seg til Gisle Johnsons virksomhet. Den kirkeforståelse som nå blir en dominerende faktor i Den norske kirke har fått navn av lavkirkelighet, og den står som regel i motsetning til det som kan ha forbindelse med den katolske arv i Den norske kirke. Det er ikke i det 16. århundre, men i det 19. århundre at vi får en ny holdning til kirken, med liten sans for sammenhengen i vår kirkehistorie fra 1030 og til i dag.

Dette er hva Mollands kirkehistorie gir et levende innblikk i. Alt som smaker av såkalt «høykirkelighet» — som tilfelle var med den grundtvigianske kirkelighet i forrige århundre — blir bekjempet som vranglære med katolsk tendens. Hva en fremragende prest som Wilhelm Wexels måtte gjennomgå i denne strid er rystende lesning. Ved siden av denne lavkirkelighet fortsetter det statlige styre i den offisielle kirke. Men et slikt kirkestyre fremgått av politiske partier står i fare for å handle ut fra motiver i strid med den kirkelige selvforståelse. Det var tilfelle da regjeringen Michelsen i 1906 utnevnte den liberale Johannes Ording til professor i teologi, i åpen motsetning til en bred kirkelig opinion. Nå var konflikten mellom kirkelig bevisste kretser, såvel blant presteskapet som hos legfolk på den ene side, og statens kirkestyre på den annen side, blitt akutt. Dette førte til åpent brudd mellom et stort flertall av aktive kristne, og «statens offentlige religion» ved opprettelsen av et Menighetenes teologiske fakultet, i motsetning til det Universitets-fakultet som hittil alene hadde hatt hånd om presteutdannelsen i Den norske kirke. Det var det første skritt i retning av et skille mellom kirke og stat i Norge. Det er på denne historiske bakgrunn vi må bedømme dagens situasjon, der spørsmålet om forhold

(Forts. side 12)

Advarsel til norske lutheranere!

Det vil nok ikke skade om lutheranere i og utenfor Den norske kirke forbereder seg på en aldri så liten revisjon av sitt syn på katolikker. Katolikkene er ikke lenger hva de var, lyder det nemlig fra den katolsk-lutherske samtalegruppen i Norge. Det er særlig de siste tiårenes bibelvekkelse i Den romersk-katolske kirke som gjør at norske lutheranere ikke kan regne med at en flere hundre år gammel oppfatning av katolikkene er helt holdbar lenger.

Først i mars gjorde samtalegruppen seg ferdig med første runde; en oppklaring av hva partene mener om «Skrift og Tradisjon» — i dag. Nå tar gruppen fatt på første konkrete emne: nattverden.

I en samtale med Kirkeaktuelt gir de to samtalelederne, katolikken Gerhard Schwenzer og lutheraneren Ivar Asheim, til beste denne oppsummeringen etter års samtaler.

— På luthersk side har vi oppdaget at Skriften har en mer overordnet betydning i Den romersk-katolske kirke enn vanlig antatt, sier professor Asheim. — Etter Det annet Vatikan-konsil ser det ut til at tanken om «åpenbarings to kilder» er forlatt, og at en bibelvekkelse har bredt seg.

— På vår side må vi likevel avgrense oss overfor prinsippet «Skriften alene», sier biskop Schwenzer. — Årsaken er at kirken, etter vår mening, per definisjon ikke kan komme i strid med Skriften. Det er den samme Guds ånd som inspirerte Skriften og som inspirerer kirken. Men, som Asheim sier, Skriften er klart overordnet Tradisjonen i katolsk teologi i dag.

— I luthersk teologi er det sentralt at punkter i bekjennelsen, dogmer, må kunne forkastes dersom det viser seg at de er i strid med Bibelen, sier

Asheim. Uten «Skriften alene» synes vi det blir vanskelig å holde fram Bibelen som en kritisk instans overfor kirken.

— Til det vil vi svare at det er mulig likevel, sier Schwenzer. — Fordi vi mener at et dogme ikke har vært et virkelig dogme dersom det senere viser seg å være i strid med Skriften.

Biskop Gerhard Schwenzer, som før han kom til Trondheim først og fremst kjenner luthersk teologi fra hjemlandet Vest-Tyskland, synes det bør sies at Den norske kirke er en bedre samtalepartner i disse spørsmålene enn søsterkirker lenger sør i Europa. Dette fordi Den norske kirke etter hans mening, har mye klarere for seg hva den står for. At dette skulle gjøre sjansene for en tilnærming mellom de to kirkene mindre, kan han ikke se: — Om Den norske kirke står helt og holdent på sitt fundament, og Den romersk-katolske kirke like helhjertet står på sin grunnvoll, da er de to ikke langt fra hverandre. Selvom det er prinsipielle forskjeller, er jeg overbevist om at vi på flere punkter kan nå meget stor grad av enighet, sier biskop Schwenzer.

Både Schwenzer og Asheim er spente på fortsettelsen etter denne oppklaringsrunden. Ved å ta fatt på konkrete emner vil det vise seg om den prinsipielle uenigheten vil bety mye eller lite fra sak til sak. Med utgangspunkt i et av de ferskeste dokumentene fra den internasjonale katolsk-lutherske samtalegruppen, «Das Herrenmahl», skal samtalen i Norge nå dreie seg om nattverden. På bakgrunn av erfaringene fra det første året er deltagerne forberedt på å finne enighet der de trodde det var uenighet, å finne uenighet der de trodde det var enighet.

Det var vel ikke mindre enn en kirkehistorisk begivenhet da denne «ordnede kontakten» mellom de to kirkene ble opprettet i Norge 21. mars i fjor. De som oppnevnte deltagerne var Norsk katolsk bisperåd og Mel-lomkirkelig Råd for Den norske kirke. Det forteller sitt om katolikkens plass i det norske kirkebilde at Bispemøtet i Den norske kirke ikke fant tiden moden for selv å stå for oppnevningen fra luthersk side. Det må nemlig til om kontakten skal kunne betegnes som «offisiell». Men både Schwenzer

(Forts. side 13)

Legdominikanernes seminar om den hellige Katarina av Siena

I anledning av at det den 30. april, hennes apostoliske liv og den var 600 år siden den hellige Katarina av Siena døde, avholdt Dominikanerordenens legmannsgruppe i Oslo et miniseminar. Dette seminar er egentlig frukten av en hel vinters arbeid, idet gruppen i vinterens løp har fordypet seg i helgenens liv og lære.

Man har i sitt arbeid benyttet seg av bøker av Sigrud Undset, Johannes Jørgensen og franske teologiske biografier om Katarina. Fire legdominikanere har fordelt arbeidet mellom seg, delt på Katarinas barn- og ung-

bok hun skrev, Dialogen. Ved miniseminalet foreleste Sonia Mortensen, Wenche Meo, Berit Børresen og Ketil Ronessen.

Den hellige Katarina var også legdominikaner og levde i streng bot. Hun virket for kirkens gjenreisning og fikk pave Gregor XI til å flytte fra Avignon til Roma. Hun var rådgiver for fyrster og paver og er en av de merkeligste kvinner i verdenshistorien.

Seminalet hadde lydhøre tilhørere, som viste en levende respons på ut-

redningen av den hellige Katarinas liv og lære. — Noen påsto at Katarina hadde parapsyriske evner, et argument man fant frem til på grunnlag av de siste 600 års erkjennelse.

Både Katarina og den hellige Teresa av Avila ble i 1970 kåret til *doctores ecclesiae*, og mange skandinaviske katolikker har spurt hvorfor ikke katolske kvinnesaksforkjempere i høyere grad har vist til disse to store kvinners roller i historien!

Katarinas viljestyrke var et tema som i særlig grad hadde interesse, og man pekte på viljestyrkens betydning både på det praktiske og det teoretiske plan, og diskuterte hvordan helgenens eksempel kanskje kunne ha betydning for moderne yrkesmennesker. I den forbindelse viste man især til søstrenes og andre ordensfolks erfaringer og eksempel.

Katarinas evner til å overvinne vanskelighetene i sitt liv, og det tradisjonelle tema omkring den middelalderlige oppfattelse av kvinnen som Kristi brud og Katarinas forhold til lidelsens problem ble også gjennomdrøftet.

In plenum trengte det uunngåelige spørsmål seg frem, om en kvinne som Katarina kunne ha levd i dag.

Enkelte mente deri å kunne peke på Moder Teresas eksempel. Hun har Katarinas ånd, men taler nåtidens språk. Man var derfor også enige om å kunne påstå at Den hellige Katarina av Siena har meget å si menneskene til alle tider.

Ref. Sonia Mortensen
(Bearbeidet)

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lord.: sond.: (eng)	19.00 9.30 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke, Frans' skanerne,</i> Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke, Domin'kanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villås kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>		9.00	11.00
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	lord.: sond.:	18.30 8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Chr'stiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lord.: sond.:	19.00	11.00
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sond.:	9.30	
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>		19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	lord.: sond.:	18.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Petrus kirke,</i> Krstian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	lord.: sond.:	18.00	11.00
HAUGESUND: <i>St. Jøfests kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresas kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 22 781		9.00	11.00
KRISTIANSAND N.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lord.: sond.:	18.00	11.00
LILLEHAMMER: <i>Marinabirken,</i> Wedemansgate 7 A, tlf. 52 550	lord.: sond.:	18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romerlekg. 1, tlf. 71 28 85		9.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Svertsgt. 26, tlf. 50 793	lord.:	18.00	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>		9.15	10.30
STAVANGER: <i>St. Svitibans kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lord.:	17.00	
	sond.:	8.30 9.30	11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> Finne, tlf. 12 510			Efter avtale
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 B'skopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670</i>		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>			11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Norvesund, tlf. 37 558	lord.: sond.:	17.00 8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Stor-</i> gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lord.: sond.:	18.00	11.00
<i>St. Elisabethsostrene,</i> Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sond.:	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501	lord.: sond.:	15.00	10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken,</i> Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke,</i> Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			Efter avtale

Gudstjenestene i Trondheim i sommer.
Messe hver søndag kl. 9.00 og kl. 11.00.

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

HEDER TIL BRITA PAUS

For sin store humanitære innsats er fru Brita Paus som til daglig leder Fransiskushjelpen på Enerhaugen, blitt tildelt Torstein Dales Minnepris. Minneprisen ble første gang utdelt i 1977 og den blir i regelen utdelt til personer som i særlig grad har utført et humanitært eller sosialt engasjert arbeide som er i samsvar med Røde Kors' grunnidealer. Prisen administreres derfor av Norges Røde Kors og overrekkelsen fant sted i Det Norske Vitenskapsakademi i Oslo den 8. mai.

DIPLOMATISKE FORBINDELSER HELLAS—VATIKANET

Til tross for stor motstand fra den ortodokse kirke i Hellas, har nå grekerne opprettet diplomatiske forbindelser med Vatikanet. Ambassadører ble utvekslet i april.

Den ortodokse kirke har kjempet hardt mot sin regjerings planer om å opprette diplomatisk kontakt med Pavestolen. I 1977 trådte til og med en biskop tilbake i protest mot planene. Da Athen i fjor sommer bestemte seg, beklaget den ortodokse erkebiskop Seraphim av Athen og hele Hellas det inntrufne, og krevde at katolikkene til gjengjeld måtte oppløse sin «trojanske hest», ekserkatet (bispedømmet) Athen.

SKAPELSE

Gud skapte — og det var såre godt. Også før mennesket kom inn i bildet.

Naturen har egenverdi fordi Gud har skapt den — og ikke bare fordi den er gavnlig for mennesket. Den verdi som delene har, går igjen i helheten i naturen. Økologien forteller om en fint sammensatt balanse, som ikke må rokkes dersom livet skal bestå.

I dag lider naturen større overlaster enn noensinne. Mennesket skalter og valter med den etter eget forgodtbefinnende — istedenfor å forvalte den til Guds ære og helhetens beste.

Som kristne bør vi besinne oss på denne situasjon, siden vi som mennesker er satt til å «dyrke og vokte hagen». Mer enn noengang er det nå nødvendig med en

SAMLING OM SKAPERVERKET

Hensikten med dette oppropet er ikke å skape noen ny naturvernorganisasjon. Vi ønsker å samle vårt arbeid framover langs to linjer: Informasjon og inspirasjon. Omfanget vil avhenge av den oppslutning vi får på dette utspill.

Den som vil støtte eller delta i vårt arbeid, kan sende sitt bidrag til

«Samling om skaperverket»

Postboks 91

7100 RISSA

Postgirokonto nr. 5 84 98 64

Bankgirokonto nr. 4213.20.27905

Norsk kirke i går og ...

(Forts. fra side 8)

det mellom kirke og stat på ny er oppe til debatt.

Det skjebnessvangre spørsmål som dermed melder seg er om kirken fremdeles skal være «statens offentlige religion» i form av en statskirke med sterke indre motsetninger, eller om det blir mulig å nå frem til en kirkelig form uten statens formynderskap, og samtidig holde kirken samlet som det norske folks kirke med en snart totusen-årig kristen tradisjon bak seg. Hvis dette ikke skjer er det fare for at et skille mellom kirke og stat vil føre til at de indre motsetninger i kirken blir årsak til ytre splittelser som sprenger kirken i flere

frikirker. Det vil bety slutten på den norske kirke. Uten tvil vil det også føre til en svekkelse av kristendommens stilling i vårt folk.

Det er slike perspektiver som melder seg ved lesningen av Mollands kirkehistorie. Det ble hans testamente, som vi med vemod tar imot etter hans død, i takknemlighet for hva vi med dette gedigne verk har fått fra hans hånd. Ingen som kjenner med-ansvar for den kirkelige utvikling i vårt land kan unnlate å ta lærdom av hva dette kirkehistoriske arbeide inneholder både av detaljer om norsk kirkeliv i det 19. århundre, og ikke minst av hva det gir i sitt helhetssyn på den kirkelige situasjon i det norske folk i dag.

Den katolske kirke kan ikke stå som passiv tilskuer til det som skjer i vår «søsterkirke» i Norge i dag. Ut fra et økumenisk syn er de forskjellige former av Jesu Kristi kirke henvist til hverandre fordi de alle har Guds rikes sak som sin felles oppgave. Dermed er Den norske kirkes sak også Den katolske kirkes sak, ikke

minst fordi vi har en femhundre-årig felles historie bak oss, og foran oss arbeidet for igjen å forene det som ble skilt i 1537. Så langt situasjonen tillater må vi fra katolsk hold støtte de krefter som arbeider for en kirkelig enhet som kan bevare Den norske kirke som en samlet Kristi kirke i Norge. Det er ved å bidra vårt til å fremme den kristne enhet på det hjemlige plan, i respekt for Den norske kirkes egenart, at vi kan vise alvoret i vår økumeniske holdning. Men da må også vi forstå hva som kjennetegner den kirkelige situasjon her hos oss. Her kan Mollands kirkehistorie også for katolikker bety en viktig hjelp til en rett innsikt i den historiske bakgrunn for den spenningsfylte situasjon vi i dag står overfor. Det er selve kristendommens fremtid i Norge det dreier seg om.

Finn Thorn.

PAVEN FYLT 60 ÅR

Den 18. mai fylte Pave Johannes Paul II 60 år. AD MULTOS ANNOS!

Wilfrid Stinissens siste bok er nå oversatt til norsk av Age Rønning: En bok om kristen dypmeditasjon, kr. 76,—.

Tidligere utkommet på St. Olav Forlag av samme forfatter: Den indre bønnens vei, kr. 22,—.

DANSKE OG SVENSK BØKER:

Nyutsendelse: Johannes Jørgensen: Pilgrimsboken, kr. 61,—.

SKRIFTER — Franciskus av Assisi, kr. 86,50 (svensk).

Bredsdorff, Larsen, Thyssen: Til glæden — om humanisme og humaniora, kr. 79,50.

Fire forskjellige småskrifter med barnebønner à kr. 6,—.

Gillian Gaze: Ved sengen, Ved morgengry, Ved bordet, i Guds omsorg.

Father Kallistos Ware: The Orthodox Way, kr. 40,50.

The Liturgy of the Orthodox Church, kr. 60,—.

Om åkallandet av Jesu navn, kr. 11,50.

Tito Colliander: Måltid, kr. 67,50.

—>— Motiv, kr. 84,50.

—>— Början, kr. 73,—.

—>— Gresk ortodoks tro og livssyn, oversatt til norsk, kr. 25,—.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14.

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Leppen - Bryggen 5 - Telefon (05) 21 14 82

BERGEN

FEM FOREDRAG OM MESSEN

Denne populære boken er nu kommet i nytt opplag og ny utgave på St. Olav Forlag. Den koster fortsatt bare 30,— kroner og kan kjøpes eller bestilles i St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Vi gjør oppmerksom på at boken også egner seg til samtale- eller studiegrupper, f.eks. oppdelt på 10 kvelder. Ta kontakt med Katolsk Studieråd, Akersveien 5, Oslo 1.

Vår kjære medsøster Camilla Ricken døde den 7. mai i en alder av 94 år. Den avdøde anbefales til de troendes forbønn. St. Franciskussøstrene

Advarsel til norske . . .

(Forts. fra s. 9)

og Asheim legger vekt på at betegnelsen ikke betyr noe så lenge man faktisk snakker sammen.

Det er særlig det store kirkemøtet i Vatikanet først på 1960-tallet, Det annet Vatikankonsil, som har satt fart i læresamtalene mellom Den romersk-katolske og andre kirker i de siste tiårene. Konsilet åpnet kirken både innover og utover, og fikk noen til å hevde at Martin Luthers innsats ville vært unødvendig om konsilet hadde kommet fire hundre år før. Andre hevder at Den katolske kirke egentlig er uforandret etter konsilet. Etter at man internasjonalt i lengre tid har prøvd å beskrive forskjellene mellom de to kirkene på en måte begge sider kan stå for, har turen nå også kommet til Norge. Også her er det katolikkene som kommer med de ferskeste dokumentene, fra Vatikan-konsilet. Lutherisk kristendomsforståelse bygger som kjent på de samme dokumenter som for 450 år siden.

— Etterhvert som vi får mer korrekte oppfatninger av hverandre, vil den personlige kontakten mellom norske lutheranere og katolikker bli lettere, sier Asheim og Schwenzer.

En mer korrekt oppfatning av hva det vil si å være katolikk i dag; såpass skylder vel norske lutheranere den lille frikirken som i fem hundre år var Norges «stats»kirke.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen ^{1/5}

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

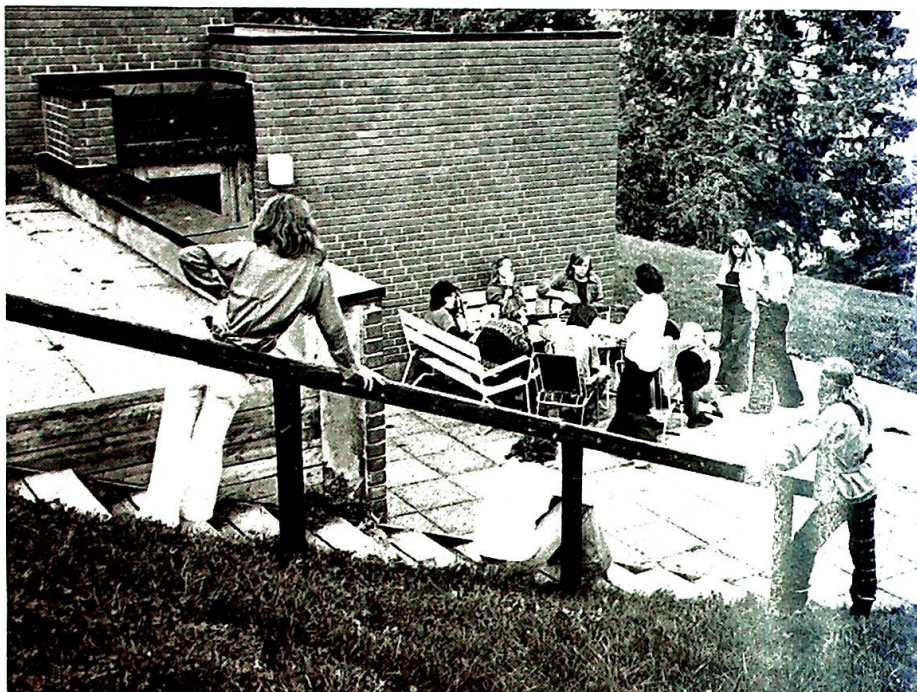
Må Mariaholm forbedres?

De fleste katolikker i OKB og mange andre har sikkert hørt om Mariaholm Skolesenter i en eller annen sammenheng. Mange vet at man i Mariaholm Skolesenter har en institusjon som er uunnværlig for Den katolske kirkes arbeide i Norge i dag. Det er sikkert heller ingen hemmelighet at Mariaholm utfører en funksjon som rekker betydelig lengre enn til et mere eller mindre begrenset katolsk menighetsarbeide, og i den forbindelse kan man kanskje spørre om de fasiliteter som finnes på Mariaholm er på høyde med tidens krav.

Nå vil mange sikkert reagere ved å si: «Jamen, Mariaholm er jo nesten akkurat blitt tatt i bruk!» — Vel, det er jo sant, Mariaholm er et nokså nytt senter og har ikke mange år bak seg, men på den annen side så ser man allerede nå, at tiden iler forferdelig fort, når det gjelder å være med på mange områder, ikke minst de pedagogiske.

Å holde et skolesenter på topp og i tritt med tidens krav er en nødvendighet, hvis man ønsker å opprettholde en slik funksjon i bispedømmet. Det har hittil vært så, at Mariaholm har hatt prestisje og etterspørselen har vært stor. Dette beror ikke minst på den service og de fasiliteter bl.a. av miljømessig og pedagogisk karakter, man inntil nå har kunnet by på. En har derfor lov til å tro at etterspørselen vedrørende de tjenester som Mariaholm Skolesenter kan tilby både i katolsk og annen sammenheng vil kunne øke. Men det vil bare skje hvis Mariaholm holdes up to date, ellers vil økningen i virkeligheten bli en minking!

For å bli helt tidssvarende er det ting som må forbedres på Mariaholm. Folk som kommer der venter at det finnes et visst albuerom slik at de tiltak som avvikles der kan finne sted i en harmonisk og riktig atmosfære. Her tenkes det i særlig grad på, at det mangler muligheter for både å

Mariaholm trenger til utvidelse.

øke og minke gruppe- og plenumsrom i takt med det behov som de enkelte brukere har. Det er jo ikke moro nesten å sitte på fanget til hverandre og lage gruppearbeide. Det er heller ikke moro å stå i kø for å kunne komme til dusjen. Flere toaletter trengs også.

Så er det vel bare å sette i gang! — Det er det ikke. For det er noen som skal betale og det finnes i dag ikke penger til et slikt prosjekt. Og helt ærlig kan man vel ikke bare be andre om å betale noe som norske katolikker er eiere av og ikke minst brukere av. Kan det muligvis være en idé å henvende seg til norske katolikker direkte og be dem tenke over om det ikke kunne være *et fellesprosjekt på legmannsplan å bakke dette her opp?*

Man taler svært mye om legmannens rolle og legmannens oppgave i kirken i Norge i dag. *Her er altså en oppgave.* Norske katolikker eier dette sted. Det er ikke kirken som institusjon. Det er den norske menighet på grasrotplan. Det er derfor et spørs-

mål om man egentlig ikke plikter å spørre den norske menighet om den vil være med på å sikre Mariaholm Skolesenter i fremtiden.

Amicus.

St. Olav Bokhandel har et stort utvalg i både gregoriansk og byzantisk kirkemusikk.

Stedet med det uvanlige i både bøker, kirkelig kunst og ikke minst fine ikon-kort.

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

De engasjerte måtte dø

Erkebiskop Oscar Romero av San Salvador var sitt lands fremste forkjemper for sosial rettferdighet og fred. Dette er et av de siste intervjuer han ga.

Hva er etter din mening årsaken til volden i El Salvador?

— Årsaken til våre problemer er oligarkiet, denne lille kjerne av familier som ikke bekymrer seg for folkets problemer, bortsett fra å opprettholde et stort reservoar av billig arbeidskraft. Industribedriftene, både de utenlandske og innenlandske, baserer sin konkurranseevne på det internasjonale marked på sultelønner, og det forklarer deres energiske motstand mot reformforsøk og mot fagforeninger som forsøker å bedre folkets kår.

Dette oligarkiet forhindrer at bønder eller arbeidere danner interesseorganisasjoner, fordi det anser det som en trussel mot dets økonomiske interesser. For denne gruppen av familier er undertrykkelsen av befolkningen blitt en nødvendighet for å kunne opprettholde og øke profittmarginene, selv om det måtte gå på bekostning av økende fattigdom i arbeiderklassen. Slik fører konsentrasjonen av rikdom og eiendom til konsentrasjon av politisk, sosial og økonomisk makt, noe som er blitt helt nødvendig for dem for å kunne opprettholde privilegiene.

Dette er roten til den strukturelle og undertrykkende vold i vårt land, og hovedgrunnen til vår økonomiske, politiske og sosiale underutvikling . . . De væpnede styrker er ansvarlige for å beskytte oligarkiets interesser og overvåke landets økonomiske og politiske strukturer under påskudd av at det er nødvendig for den nasjonale sikkerhet.

— *El Salvador er et land der en overveldende majoritet av folket er katolsk. Ikke desto mindre opplever vi her kidnapping, tortur og mord av prester som arbeider for menneskets frigjøring.*

— Den sosiale urettferdighet er blitt så prekær og har nådd et så ekstremt stadium at selv troen er blitt pervertert.

Det er blitt en forbrytelse å forsvare folkets økonomiske og materielle interesser . . . Situasjonen er blitt så pervers at de som er blitt torturert og de som er blitt myrdet er nettopp de som har engasjert seg i frigjøringen av det salvadoranske folk.

— *Hva har etter din mening kirkenes rolle vært i den frigjørende prosess i El Salvador?*

— Fremfor alt er den en sann «Kirke». Det er nødvendig å nevne urettferdigheten ved navn for å tjene sannheten, å ta avstand fra menneskers utbytting av mennesker, diskriminering, menneskers vold mot sitt eget folk, mot seg selv, mot sin samvittighet og mot sine overbevisninger, å fremme menneskets integrerte frigjøring, å presse på for strukturelle forandringer, å slå følge med de som kjemper for sin egen frigjøring.

Det er en oppgave for en sann kirke å arbeide blant de fattige og stå solidarisk med dem, selv når man risikerer farer og forfølgelser. Kirken må være villig til å gi et vitnesbyrd om kjærlighet, og forsvare og støtte dem som Jesus særlig elsket . . .

— *Ved flere anledninger har du vist til det arbeid som utføres av det kristne fellelesskap i El Salvador. Ledere for disse sammenslutningene er imidlertid brutalt blitt myrdet. En lignende skjebne har møtt mange leg-predikanter. Hvilken vei står åpen for mennesker som utsettes for mord, hvis de vil oppnå sosial rettferdighet på fredelig vis?*

— Jeg har grått over dem og med

dem . . . De var i sannhet kristne mennesker. Jeg nevner en av dem, en som ble myrdet i Aguilares. Han ble kalt Evangeliemannen. Religion tatt på alvor fører til politisk engasjement, og i et land som vårt hvor urettferdighet hersker, er konflikt ikke til å unngå.

Men da, og det er også gjort klart i Popolorum Progressio, skal kristne ikke frykte kampen; kristne vet å kjempe, men foretrekker å snakke fredens språk. Men når et diktatur alvorlig truer menneskerettighetene og nasjonens felles beste, når styret blir umulig å forsvare og selv kutter av alle muligheter for en dialog og umuliggjør enhver fornuftig løsning — når det skjer . . . ?

— *I denne kamp, vil du, som hyrde, fortsette å stå på folkets side?*

— Det er hva jeg akter å gjøre og jeg ber Gud om å gi meg styrke, fordi jeg frykter kjødets svakheter. I farens stund lider vi alle under frykten, selvoppholdelsesinstinktet er meget sterkt, og derfor ber jeg om hjelp. Hjelp ikke bare til meg, men til alle som utfører dette pastorale arbeid, at vi må forbli på våre poster, fordi vi har mye å gjøre: Selv om det bare måtte være å samle sammen likene og gi syndenes forlatelse til de døde. Den sosiale rettferdighets ild må alltid være tent i det salvadoranske folks hjerte.

(Etter Catholic Herald)

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og Otto Foerster
Tlf. 21 69 06

Den nordiske valfart til Lourdes

22. til 29. august 1980

8 dages flyreise med fuld pension

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, på hotel d.kr. 2750,—

Særpris for syge og handicappede,

på «Accueil Ste Bernadette» d.kr. 1875,—

Valfartspræst: Pater Per Waagø, O.M.I.

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser:

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

Kineserne og arbeidsløsheten

Folkerepublikken Kina har gjort betydelig fremgang mot full sysselsetting for over 400 millioner menn og kvinner av arbeidsstyrken. Suksessen for verdens folkerikeste land med å skaffe sysselsetting for arbeidskraften var først og fremst et resultat av jordbrukets evne til å absorbere to tredjedeler av de rundt 150 millioner mennesker som arbeidsstokken økte med mellom 1957 og 1975.

Disse konklusjoner går frem av Verdensbankens nyeste publikasjon, *Economic Growth and Employment in China*, ved Thomas G. Rawski, økonomiprofessor ved universitetet i Toronto. Boken er utgitt av Oxford University Press.

Kollektivisering og mekanisering.

Professor Rawski mener at grunnene til det store behov for arbeidskraft i jordbruket var kollektiviseringen av jordbruket og den raske vekst i leveringingen av jordbruksutstyr.

I de siste årene har folkekommunene lykkes i å skaffe arbeidskraft til prosjekter som utstyr til vannvern, jordforbedring, veibygging og vanningsanlegg uten å skadde den uunngeelige sammenheng mellom den enkeltes (eller husstandens) innsats og fortjeneste.

Sysselsetting i industrien.

«Veksten i industriell sysselsetting,

som er betydelig i absolutte tall, er forholdsvis moderat sammenlignet med den industrielle ekspansjon som har funnet sted», sier Verdensbankens undersøkelse. Kinas økonomiske planleggere er oppmerksom på utgifter knyttet til industriell sysselsetting i den statlige sektor. Slike utgifter omfatter høyere lønninger for industriarbeidere enn for jordbruksarbeidere, boligbygging i byene, pensjon og andre velferdsfordeler.

Høyere personlig forbruk på grunn

av høyere inntekter reduserer også det overskudd som er tilgjengelig for investeringer og nødvendiggjør produksjon av flere forbruksvarer. På den måten blir lederne oppmuntret til å gjøre det beste ut av eksisterende ressurser.

Sysselsetting i byene.

Undersøkelsen sier at ufrivillig arbeidsløshet i Kinas byer er begrenset ved kontroll med bøndenes innflytting. Et system med reisetillatelser og kornrasjoner binder arbeiderne til deres lokalmiljøer. De fleste bønder må også delta i byggeprosjekter på landsbygda om vinteren.

Den største gruppe arbeidsledige i byene er unge menn og kvinner som har forlatt sine arbeidsplasser på landet uten tillatelse.

Rapporten konkluderer: «Åpen arbeidsløshet ser ut til å begrense seg til illegale bybeboere... På landet har det vært en generell økning i tilgangen på arbeid i de to siste tiår.» Professor Rawski minner om at skjønt viktige mål er nådd for å bekjempe arbeidsløsheten på landsbygda, ville det være altfor tidlig å erklære at arbeidsmarkedet på landet i Kina er fullt dekket.

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET
VESTA HYGGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Chr. Boe Astrup
Ester Mikalsen

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best tors-
dager kl. 9—10, tlf. 20 72 48,
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller
gjennom postkontorene).
Kr. 85,— pr. år.
For halvår kr. 45,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 100,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480